

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE referitoare la

Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Programului pentru inovarea rapidă și agilă în domeniul apărării (AGILE) COM(2026) 135 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 2) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/216/11.06.2026,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1.- Senatul României constată că Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Programului pentru inovarea rapidă și agilă în domeniul apărării (AGILE) - COM(2026) 135 final - respectă principiul subsidiarității și nu respectă principiul proporționalității.

Art. 2.- Senatul României

- (1) Consideră că este necesară consolidarea capacității Uniunii Europene de a sprijini inovațiile rapide și cu un înalt nivel de maturitate tehnologică în domeniul apărării, care să răspundă în mod direct nevoilor stringente ale statelor membre în materie de dezvoltare a capabilităților;
- (2) Susține obiectivele prezentei propuneri, cu preluarea observațiilor formulate de Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, respectiv:
 - a) mecanismul AGILE ar trebui să asigure acces echitabil pentru statele membre cu ecosisteme industriale mai puțin dezvoltate, să coreleze finanțarea cu nevoile operaționale reale ale forțelor armate și să prevadă proceduri suficient de simple pentru IMM-uri, inclusiv din statele din flancul estic;
 - b) este necesară menținerea unui echilibru între rapiditate și robustețe, astfel încât soluțiile dezvoltate să respecte standardele de securitate, interoperabilitate și fiabilitate necesare utilizării în operațiuni militare.

Art. 3.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar Opinia cuprinsă în prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... iunie 2026, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

**Președintele Senatului
Mircea ABRUDEAN**

București, ... iunie 2026

Nr. ..

SENATUL ROMÂNIEI	
Comisia pentru Afaceri Europene	
Nr.LXII/	416
Data	11.05.2026

XXXVII | 872 | 11.06.2026

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

**Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului
de instituire a Programului pentru inovarea rapidă și agilă în domeniul
apărării (AGILE) – COM (2026) 135 final**

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 2, privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008, în vederea examinării Propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Programului pentru inovarea rapidă și agilă în domeniul apărării - (AGILE)- COM (2026) 135 final.

Ședința comisiei a avut loc în data de 9 iunie, în format fizic, în conformitate cu art. 63 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare. La dezbateri a participat un reprezentant din partea Ministerului Afacerilor Externe și un reprezentant din partea Ministerului Apărării Naționale.

A fost analizat punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Externe, al Ministerului Apărării Naționale și al Serviciului pentru Afaceri Europene.

Dintre comisiile permanente sesizate, Comisia economică, industrii și servicii nu a transmis observații iar Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională a transmis observații.

COM (2026) 135 final

Descrierea documentului european:

Prezenta propunere de regulament instituie Programul pentru inovare în domeniul apărării agilă și rapidă (Programul AGILE) pentru perioada 1 ianuarie 2027 – 31 decembrie 2027.

Programul are ca obiectiv sprijinirea capacității de inovare rapidă a IMM-urilor, inclusiv a start-up-urilor și scale-up-urilor inovatoare, în vederea facilitării livrării rapide de produse și tehnologii emergente și disruptive pentru apărare, pentru a răspunde celor mai recente și rapide provocări cu care se confruntă forțele armate ale statelor membre, în special celor generate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, cu accent pe eficiența costurilor.

Ciclurile de inovare în domeniul apărării accelerează cu o viteză fără precedent. Tehnologiile emergente și disruptive în domenii precum inteligența artificială (IA), tehnologiile cuantice, robotica, cibernetica și spațiul devin decisive pentru eficacitatea militară. În același timp, actorii din domeniul noii apărări [în special întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) și start-upurile, inclusiv cele care provin din sectorul civil] devin o forță motrice semnificativă pentru transformarea industriei de apărare a UE. Activitatea acestor actori asigură cicluri de inovare mai rapide, o mai mare agilitate, soluții eficiente din punctul de vedere al costurilor și concepte operaționale noi, redefinind astfel modul în care sunt dezvoltate și livrate tehnologiile și produsele de apărare inovatoare.

În ultimii ani, Uniunea Europeană a înregistrat progrese substanțiale în ceea ce privește consolidarea cercetării și dezvoltării în domeniul apărării. Fondul european de apărare (FEA) este programul emblematic al Uniunii dedicat acestui scop și are un rol central în promovarea unei cercetări și dezvoltări structurate, pe termen lung și bazate pe cooperare în domeniul apărării în toată Europa. Prin sprijinul acordat unor proiecte la scară largă în care sunt implicate mai multe state membre, FEA

crează premisele dezvoltării unor sisteme de apărare complexe, costisitoare și bazate pe tehnologii sofisticate, pe care niciunul dintre statele membre nu le-ar putea realiza de unul singur. El este esențial pentru consolidarea cooperării industriale transfrontaliere, reducerea fragmentării și consolidarea bazei tehnologice și industriale pe care sunt construite capacitățile de apărare pe termen lung ale Europei.

În acest cadru, au fost lansate inițiative specifice la nivelul UE destinate a oferi mai mult sprijin pentru inovare și pentru actorii neconvenționali din domeniul apărării. În cadrul FEA, schema UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS) oferă sprijin specific actorilor neconvenționali din domeniul apărării, inclusiv IMM-urilor, start-upurilor și întreprinderilor în fază de extindere inovatoare. Mai mult, Centrul european de inovare în domeniul apărării (HEDI), lansat în 2022 de Agenția Europeană de Apărare (AEA), are rolul unei platforme care promovează o colaborare strânsă între statele membre și părțile interesate din UE în ceea ce privește aspectele legate de inovarea în domeniul apărării. La rândul lor, Programul DIANA al NATO, Fondul NATO pentru inovare și Planul de acțiune privind adoptarea rapidă vizează accelerarea adoptării de noi tehnologii de apărare și sprijinirea actorilor din domeniul noii apărări.

Împreună, aceste instrumente formează o coloană vertebrală solidă pentru o cercetare și dezvoltarea tehnologică susținută, bazată pe cooperare și orientată strategic în sectorul apărării din Europa. În același timp, evoluția rapidă a mediului de securitate evidențiază necesitatea de a completa aceste instrumente cu mecanisme suplimentare, adaptate unor dinamici diverse ale inovării. Comunicarea „Menținerea păcii – Foaia de parcurs privind pregătirea pentru apărare 2030”² și Cartea albă privind pregătirea pentru apărare a Europei 2030³ au subliniat necesitatea de a accelera inovarea, de a scurta timpul necesar introducerii pe piață și de a asigura

adoptarea rapidă a tehnologiilor disruptive pentru a sprijini pregătirea pentru apărare a UE.

Pentru a elimina acest discrepanță specifică, în Foaia de parcurs pentru transformarea industriei apărării a UE s-a propus instituirea unui program pentru inovarea rapidă și agilă în domeniul apărării (AGILE). AGILE este gândit ca instrument complementar la FEA și EUDIS, precum și la alte programe de apărare ale UE, el îndeplinind un rol distinct, însă de consolidare. EUDIS reprezintă o umbrelă de acțiuni integrate în FEA, printre care se numără granturi specifice pentru cercetare și dezvoltare, hackathoane, un accelerator de afaceri și activități de identificare de parteneri. Pentru întreprinderile care s-au implicat deja în acțiuni de apărare a Uniunii Europene, cum ar fi hackathoanele EUDIS sau acceleratorul de afaceri, AGILE va reprezenta în mod firesc pasul următor, oferindu-le un sprijin imediat și raționalizat pentru a-și aduce rapid soluțiile pe piață. La rândul său, FEA oferă o direcție pe termen mai lung, integrând aceste întreprinderi într-o colaborare industrială mai amplă în domeniul apărării, în lanțuri de aprovizionare paneuropene și în parteneriate susținute în domeniul cercetării și dezvoltării. Cele două instrumente sunt așadar concepute să fie complementare, abordând etape distincte, dar care se consolidează reciproc, din parcursul unei întreprinderi care produce inovații în domeniul apărării.

El este conceput să fie un program rapid, flexibil și bazat pe o misiune, compatibil cu cicluri de inovare rapide, cu asumarea unor riscuri mai mari și cu furnizarea rapidă de soluții relevante din punct de vedere operațional în contextul actualului cadru financiar multianual (CFM), până ce vor fi create condiții similare în CFM 2028-2034. În acest sens, programul AGILE ar putea funcționa și ca mediu de testare pentru unele dintre dispozițiile consacrate în propunerea pentru viitorul Fond european pentru competitivitate.

Programul AGILE urmează să:

- introducă o abordare mai agilă și mai receptivă în sprijinul inovării în domeniul apărării, adaptată nevoilor în rapida evoluție a sectorului european de apărare;
- adopte metodologii și procese simplificate, inclusiv în ceea ce privește guvernanta, selecția, evaluarea și procedurile de atribuire, precum și evaluarea eligibilității, pentru a permite luarea mai rapidă a deciziilor și reducerea sarcinii administrative (atât pentru solicitanți, cât și pentru Comisie). Această abordare simplificată va facilita sprijinirea rapidă a soluțiilor inovatoare din domeniul apărării;
- pună accent pe acordarea unui sprijin direcționat entităților individuale, în special IMM-urilor, inclusiv start-up-urilor și scale-up-urilor inovatoare, care se află adesea în avangarda inovării. Această abordare nu numai că va simplifica procesul de aplicare și finanțare, dar va permite și un sprijin mai direct și mai eficient pentru acești actori-cheie ai ecosistemului de inovare în domeniul apărării. Mai concret, AGILE va urmări să funcționeze cu un termen fără precedent de doar patru luni până la acordarea finanțării, iar tehnologiile să ajungă la forțele de apărare într-un interval de 1-3 ani. Programul va sprijini între 20 și 30 de proiecte, oferind finanțare de până la 100 % pentru toate costurile eligibile. De asemenea, acesta va include o clauză retroactivă care va permite companiilor să solicite rambursarea cheltuielilor efectuate cu până la trei luni înainte de închiderea apelului de proiecte, pentru a facilita inovarea rapidă.

Programul AGILE este complet aliniat și complementar cu inițiativele actuale ale Uniunii Europene pentru sprijinirea inovării în apărare.

Programul AGILE este pe deplin aliniat și complementar cu o gamă largă de obiective strategice ale UE, concentrându-se pe **cinci piloni principali**:

- I. **Securitate și apărare:** Regulamentul contribuie direct la Agenda strategică a UE 2024-2029 și la orientările politice ale Comisiei, vizând reducerea dependențelor strategice și progresul către o uniune europeană a apărării.
- II. **Pregătirea pentru apărare:** AGILE este coerent cu Strategia europeană privind o Uniune a pregătirii, promovând o cooperare mai strânsă între sectorul civil și cel militar. Programul pune accent pe mobilizarea tehnologiilor civile pentru aplicații de apărare, amplificând sinergiile dintre cercetarea civilă și cea militară.
- III. **Competitivitate și suveranitate tehnologică:** Propunerea respectă prioritățile stabilite în Busola pentru competitivitate (bazată pe raportul Draghi), urmărind eliminarea decalajului în materie de inovare și transpunerea cercetării în produse scalabile. Prin sprijinirea actorilor noii apărării, programul consolidează suveranitatea tehnologică a UE în sectoare critice.
- IV. **Simplificarea administrativă:** În conformitate cu prioritățile Comisiei pentru 2024-2029, AGILE introduce proceduri de evaluare și atribuire simplificate,. Acestea sunt menite să reducă sarcina administrativă pentru IMM-uri și start-upuri, oferind un acces mai rapid și mai flexibil la finanțare,.

- V. **Alinierea cu viitorul cadru financiar (CFM):** Programul este conceput ca un mediu de testare pentru viitorul Fond european pentru competitivitate, explorând abordări flexibile și proceduri de atribuire neutre din punctul de vedere al instrumentelor, care ar putea fi aplicate în perioada 2028-2034.

În concluzie, AGILE ocupă o poziție complementară în peisajul european, punând accent pe pregătirea generală pentru apărare și pe sprijinirea rapidă a inovatorilor din sectorul IMM-urilor și start-upurilor.

În urma examinării, membrii comisiei:

- **constată că:**
 - temeiul juridic al prezentului Program se bazează pe articolul 173 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) (competitivitatea industriei de apărare a UE).;
 - prezenta propunere de regulament respectă principiul subsidiarității dar nu respectă principiul proporționalității, conform Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, art. 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană.
- **consideră că este necesară consolidarea capacității Uniunii Europene de a sprijini inovațiile rapide și cu un înalt nivel de maturitate tehnologică în domeniul apărării, care să răspundă în mod direct nevoilor stringente ale statelor membre în materie de dezvoltare a capabilităților;**
- **susțin obiectivele prezentei propuneri, cu preluarea observațiilor formulate de Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, respectiv:**

- mecanismul AGILE ar trebui să asigure acces echitabil pentru statele membre cu ecosisteme industriale mai puțin dezvoltate, să coreleze finanțarea cu nevoile operaționale reale ale forțelor armate și să prevadă proceduri suficient de simple pentru IMM-uri, inclusiv din statele din flancul estic;
- este necesară menținerea unui echilibru între rapiditate și robustețe, astfel încât soluțiile dezvoltate să respecte standardele de securitate, interoperabilitate și fiabilitate necesare utilizării în operațiuni militare.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, formularea unei Opinii la COM (2026) 135 final.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului, spre dezbateră și adoptare, proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentei Opinii, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTE,
Senator Rodica CUȘNIR

SECRETAR,
Senator DÎRLĂU Andrei-Emil

Întocmit: Diana-Denisa Mocan, consilier parlamentar. CAE

COM (2026) 135 final